Baranyi Ferenc

Tömegkommunikációs tevékenységem és költői „karrierem" kezdetei

Hogy egyszer majd a tömegkommunikáció meghatározó szerepet játszik az életemben, ez már a szülőfalumban, Pilisen megmutatkozott, harmadik életévem betöltése előtt. Néném mel, Kacikával folyton rádiózást játszottunk. Egy jókora kartondoboz fedelére kapcsológombokat és keresősávot rajzoltunk színesceruzával, az így nyert készüléket hosszanti irányban az élére állítottuk egy hokedlin, mögé bújtunk mind a ketten és a túloldalon leültetett szülőknek, vendégeknek vég nélkül szavaltunk és énekeltünk.

Nekem jó hangom és hallásom volt (anyai nagyapám öröksége, aki kántortanítóként működött Pilisen), Kacika viszont borzalmas hamisan énekelt mindig. Azt is tudni kell, hogy a néném mel magáztuk egymást, mert Melich Maristól, tót dajkánktól az emberek közötti közlekedésnek ezt a módját sajátítottuk el. (Ő ugyanis idegeiben hordozta a kisebbségi és a paraszti lét kettős ijedelmét: nem merte tegezni az „uraknak" még a gyerekeit se.)

Nos, egy alkalommal formás kis műsort sugároztunk a doboz mögül apámra, anyámra, Illanicz Elemér bácsira (ő volt az orvos Pilisen), Sári nénire és a gyerekükre, Gyurira, aki mindössze öt nappal született később, mint én – ma is „ikertestvéremnek" mondom őt.

Szavaltunk, majd énekeltünk. Én pontosan, Kacika hamisan. Ezt kiküszöbölendő, két dal között a következő javallatot súgtam a néném fülébe, de úgy, hogy mindenki meghallotta a minket szinte teljesen elfedő kartondoboz túlsó felén:

– Kacika, maga csak tátogjon, én majd énekelek.

No, így hibáztam rá a play-back technikára két és fél éves koromban, Pilis községben.

Nemsokára Nyáregyházára költöztünk. Az ottani főjegyző ugyanis nyugdíjba ment és apámat nevezték ki a helyére. Nyáregyháza öt kilométerre van Pilistől, Újhartyán felé. Ott kezdtem iskolába járni és választottam először hivatást magamnak. Körülbelül második elemista lehettem, amikor elhatároztam, hogy kisbíró leszek. Nagyon imponált ugyanis, amikor Szemerédi Illés bácsi – vagy fiatalabb kollégája, Murárik István – peckesen végigsétált a falun, nyakában a tekintélyt parancsoló dobbal, meg-megállva az utcák pletyka-gócaiban. Azokat a sarkokat neveztem

így, ahol olykor összegyűltek az asszonyok, kibeszélni azokat az asszonyokat, akik akkor éppen nem gyűltek oda össze.

Nos, a kisbíró megállt a pletyka-gócokban, megpergette a dobját, köréje gyűlt mindenki, aki hallotta, aztán emelt hangon felolvasta, hogy mit áhít a községi elöljáróság.

Nekem nagyon imponált ez a pálya. Arról ábrándoztam, hogy egyszer majd énrám figyelnek az emberek. (Tudat alatt tehát már akkor költő szerettem volna lenni.) Amatőr alapon gyakorolni kezdtem Szemerédi Illés és Murárik (később Marosvári) István mesterségét. Az egyik karácsonyon kaptam egy kicsinyke vásárfiadobot, apám titkárnője, Freytag Olga pedig kidobolnivaló szöveget gépelt nekem. Így aztán minden vasárnap délben odaálltam a helyi – szinte csak kápolnányi – protestáns templom elé (egyik vasárnap a reformátusoké, a másikon az evangélikusoké volt), és amikor özönlöttek ki a hívek az istentiszteletről, megpergettem a dobomat és messze csengő gyermekhangon olvasni kezdtem Freytag Olga textusait. Ilyeneket:

– Közhírré téteti az elöljáróság, hogy holnap hétfő lesz.

Vagy:

– A kukoricát lopni nagyon csúnya dolog.

És így tovább. Az emberek megmosolyogtak, de szeretettel. Gálfi Sándor bácsi, a kálvinista lelkész még barackot is nyomott a fejemre.

A költőt is a közlési vágy hevíti és evidenciákat gajdol egy életen át. (Mert az emberiség a humánum evidenciáiról feledkezik meg a leggyakrabban.)

Ma is vallom, hogy költői pályafutásom a nyáregyházai templom előtt kezdődött el.

Megjelent: Baranyi Ferenc: Nyáregyháza, hasonlítok rád még én?
Hungarovox Kiadó, 2019.